

Høringsbrev

Vår ref.: 19/1516

Høring - forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet sender med dette forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie på høring. Forskrift om masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie skal sikre at utdanningene fremstår som enhetlige og gjenkjennelige uavhengig av utdanningsinstitusjon, men samtidig gi rom for lokal tilpasning og utvikling ved den enkelte institusjon. Den skal videre kunne fungere fleksibelt med tanke på justering av innhold dersom kompetansebehovene i tjenestene endres, og samtidig ivareta utdanningsinstitusjonenes, tjenestenes, brukernes og studentenes behov for forutsigbarhet.

Det er et stort behov for å styrke og videreutvikle kompetansen hos ansatte i helse- og omsorgstjenestene. Det er særlig behov for styrket klinisk breddekompetanse i kommunene. Her utgjør sykepleiere en viktig gruppe. Få faktorer er mer avgjørende for kvaliteten på tjenesten enn innhold, kvalitet og de verdier som formidles i grunn- og videreutdanningene. Det må utdannes helsepersonell med en kompetanse som på best mulig måte bidrar til å dekke befolkningens behov. Utdanningene skal også bidra til bærekraft og legge grunnlag for fremtidens yrkesroller. Utviklingen av denne masterutdanningen har derfor kommet etter initiativ fra Helse- og omsorgsdepartementet. Utdanningen er rettet mot behovene i kommunale helse- og omsorgstjenester.

Det faglige grunnlaget for forslag til forskrift er utviklet i samarbeid med universiteter og høyskoler, Universitets- og høyskolerådet, KS, kommuner og Norsk Sykepleierforbund.

En arbeidsgruppe nedsatt av Helsedirektoratet har utarbeidet innholdet. Denne arbeidsgruppen har hatt representanter fra tjenestene og universitets- og høyskolesektoren. Den har vært ledet av Helsedirektoratet.

Arbeidet med utviklingen av selve forskriften er et samarbeid mellom Helsedirektoratet og RETHOS-sekretariatet.

Helsedirektoratet vil parallelt med høringen publisere en rapport som gir mer utdypende informasjon om helsemyndighetenes hensikt med og anbefalt innhold og organisering av masterutdanningen, rapporten kan lastes ned fra Helsedirektoratets [hjemmeside](#).

Helse- og omsorgsdepartementet vil innføre offentlig spesialistgodkjenning av kandidater med masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie.

Definisjoner og begrepsbruk

Helsedirektoratet har foreslått å benytte forkortelsen AKS for begrepet avansert klinisk allmennsykepleie. Begrunnelsen for å beholde denne forkortelsen er at AKS har blitt innarbeidet både i utdanningsmiljøer og i helse- og omsorgstjenester. Begrepene *avansert* og *klinisk* er med å definere innhold og retning for denne masterutdanningen og fanger samtidig opp internasjonalt bruk av *advanced* og *clinical* om tilsvarende utdanningsløp. Det er i tråd med International Council of Nursing sin definisjon av Nurse Practitioner/Advanced Practice Nurse, og som denne utdanningen viser til. Det er også et poeng å tydeliggjøre at masterutdanningen er rettet mot å utføre sykepleie basert på forsknings-, erfarings- og brukerkunnskap og dermed styrke det kliniske arbeidet med pasienter.

Utdanning rettet mot behovene i kommunale helse- og omsorgstjenester

Innholdet i masterutdanningen skal innrettes mot de samlede behovene i tjenesten, både til innbyggere med akutt og kronisk sykdom, innen somatikk, psykisk helse og rus, rettet mot forebygging, behandling og oppfølging av alle innbyggere, fra dem med lette/enkeltstående sykdommer til eldre og skrøpelige/andre med store og sammensatte behov. Barn og unge inngår, men det er en avgrensning mot innholdet i helsesykepleier- og jordmorutdanningene.

Følgende områder oppsummerer sentrale oppgaver og funksjoner kandidaten skal ha etter endt utdanning:

- **Kliniske undersøkelser og behandling:** Kandidaten skal kunne gjennomføre kliniske undersøkelser, vurderinger og iverksette tiltak på selvstendig grunnlag og i samarbeid og samhandling med pasienter, pårørende, helsepersonell og andre relevante fagpersoner.
- **Pasientopplæring og veiledning:** Kandidaten skal kunne undervise og veilede pasienter, brukere og pårørende slik at de kan mestre helseutfordringer og sykdom, og veilede kolleger slik at de kan støtte pasienter og pårørende i dette. Dette innebærer forståelse for at innbyggere kan ha ulike forutsetninger til å forstå helseinformasjon («health literacy»), men også kunnskap og ferdigheter i helsepedagogiske teorier og prinsipper for å kunne tilpasse undervisning og veiledning til pasienter, pårørende og kollegers forkunnskaper og forutsetninger.

- **Fagutvikling:** Kandidaten skal kunne ta initiativ til utviklingsarbeid og å lede fagutvikling på eget arbeidssted og å delta i forskning.
- **Faglig koordinering og ledelse:** Kandidaten skal kunne gå inn som faglig koordinator av tjenestene, gjerne som teamleder og veileder for andre kolleger. Videre skal kandidaten kunne inngå i kvalitetsutviklingsarbeid og å kunne lede relevante prosjekter for innovasjon, velferdsteknologi og annet utviklingsarbeid, herunder delta i forskning. Masterutdanningen er utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR).

Høringen

Kunnskapsdepartementet ber høringsinstansene om særlig å vurdere om innholdet i er i tråd med behovene for kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester.

Videre vil departementet ha tilbakemelding på om det er noe som mangler eller som bør utgå i forskriften. Departementet vil også ha tilbakemelding på omfanget av innholdet i forskriften, og om det er gjennomførbart innenfor rammene for utdanningen. Se for øvrig høringssspørsmålene nedenfor.

Høringsspørsmål

Kunnskapsdepartementet ber høringsinstansene om å særlig besvare følgende spørsmål:

1. Formålet med forskriften er blant annet å sikre at kandidater med masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie får samme sluttkompetanse uavhengig av hvilken utdanningsinstitusjon de er utdannet ved. Hvordan vurderes dette å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene?
2. I hvilken grad vurderes utkast til forskrift å være i tråd med intensjonen med masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie, herunder behovet for breddekompetanse, kompetanse til å fylle nye roller, funksjoner og oppgaver som beskrevet i forskriften?
3. I hvilken grad vurderes utkast til forskrift å være i tråd med tjenestenes kompetansebehov?
4. I hvilken grad vurderes utkast til forskrift å være i tråd med brukernes behov for kompetanse i tjenestene? Vi ber særlig brukerorganisasjoner gi innspill på dette

spørsmålet.

5. Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonenes behov for lokal tilpasning? Vi ber særlig utdanningsinstitusjonene gi innspill på dette spørsmålet.
6. Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til tjenestenes behov for enhetlig sluttkompetanse? Vi ber særlig tjenestene og brukerne gi innspill på dette spørsmålet.
7. Er det innhold som mangler i høringsutkastet? I så fall hvilke?
8. Er det innhold som bør tas ut eller nedtones? I så fall hva?
9. Praksisstudier skal beskrives, men på et overordnet nivå. Detaljert beskrivelse av praksisstudiene skal skje ved den enkelte utdanningsinstitusjon. Er forskriftens beskrivelse av praksisstudier hensiktsmessig?
10. Masterutdanningen har et krav om 800 timers praksis. I hvilken grad er kravene i forskriften gjennomførbare innenfor rammene av en masterutdanning?
11. En vesentlig del av praksisstudiene skal som hovedregel være organisert som veiledet praksis av sykepleiere med masterkompetanse innen allmennsykepleie eller andre med avansert klinisk og akademisk kompetanse på minimum masternivå og med inngående kunnskap om rollen og oppgavene til allmennsykepleiere. Anses dette som gjennomførbart?
12. Er innholdet og omfanget av masterutdanningen gjennomførbart innenfor rammen av et 120 studiepoengs studium?
13. Er tittelen masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie dekkende for innholdet?

14. Masterutdanningen skal kvalifisere til spesialistgodkjenning i avansert klinisk allmennsykepleie. I forarbeidene som omtales i Helsedirektoratets rapport, er nasjonal eksamen på slutten av utdanningen foreslått som grunnlag for å kunne søke om spesialistgodkjenning. Nasjonal eksamen er eventuelt tenkt utformet og gjennomført i et samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene. Vurderes nasjonal eksamen som hensiktsmessig for å sikre tilstrekkelig vurderingsgrunnlag for å kunne gi spesialistgodkjenning?

Kunnskapsdepartementet understreker at det kan bli justeringer av forskriften som følge av innspill i løpet av høringsrunden.

Det gjennomføres et høringsmøte 21. mai 2019 i Kunnskapsdepartementet. For informasjon og mulighet for påmelding, se våre [nettsider](#). Frist for påmelding er 15. mai 2019.

Forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie trer i kraft 1. januar 2020.

Vi ber om at høringsuttalelser sendes elektronisk ved bruk av den digitale løsningen for høringsuttalelser på www.regjeringen.no/id2632551.

Høringsfristen er 1. juli 2019.

Høringsuttalelser er offentlige og blir publisert.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Berit Johnsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer